

Kriza klimatike përmes EMI-it

Ani Bajrami

Prej rreth tre dekadalash tashmë, shkencëtarët i njohin dhe i pranojnë rreziqet prej ndryshimeve klimatike në ekosistemet natyrore dhe shoqëritë njerëzore. Ndryshimet klimatike, që kanë ngërthyer planetin tonë, nuk njihen mjaftueshmë prej publikut vendas, që ndonjëherë shfaqet mosbesues. Për rrjetojë, publiku nuk i adreson si kërcënime për jetën e tij, në nivelet e larta të politikëbërjes.

Në kushtet e fushatës aktuale zgjedhore, ndryshimet klimatike nuk gjijnë asfare vend në programet politike të partive kryesore, pavarësisht se pasojat e krizës klimatike në Shqipëri, sipas [raporteve](#), do të jenë të konsiderueshme.

Nga ana tjetër, u bë kohë që edukimi klimatik, si pjesë integrale e edukimit mjedisor, realizohet në shkolla dhe mjedise të tjera të ngjashme formale e informale, bie fjala, muzeume shkencore apo organizata mjedisore vendase. Por shpesh nuk merret në konsideratë media, e cila ka ndikim po aq të madh në formësimin e ndërgjegjes ekologjike sidomos tek të rinjtë.

Si rrjetojë, roli i medias në formësimin e ndërgjegjes për klimën dhe nevojës së ruajtjes së natyrës dhe shoqërive njerëzore është thelbësor. Një prej mënyrave është formimi i gazetarëve mjedisorë, të cilët mund të trajtojnë, bazuar në dije shkencore dhe përmes një gjuhe të kuptueshme, pasojat e ndryshimeve klimatike në Shqipëri.

Komunikimi i ndryshimeve klimatike përmes gazetarëve mjedisorë, do të ndihmojë të kuptuarit prej publikut të krizës klimatike dhe do ta imunizojë atë ndaj mendimeve antishkencore.

Një mënyrë tjetër, përritjen e ndërgjegjes për klimën lidhet ngushtë me edukimin mbi median dhe informacionin të publikut. Kjo pasi edukimi klimatik përmes medias nuk mund të realizohet në kushtet e shkallës së ulët të njohurive mbi median dhe informacionin. Të njohësh dhe të jesh i vetëdijshëm për mënyrën se si funksionojnë mjetet e komunikimit masiv dhe shkallën e ndikimit të tyre, të ndihmon të kuptosh përbajtjen mediatike klimatike ndaj së cilës ekspozohemi përditë.

Në kushtet e zhvillimit të mediave sociale, çinformimi dhe dezinformimi klimatik ka pësuar rritje eksponenciale, që bie ndesh me faktet shkencore për ndryshimet klimatike, duke marrë përmasa alarmante lidhur me rreziqet prej tyre dhe duke i bërë njerëzit bile edhe t'i mohojnë ato.

Një prej rrjetojave të çinformimi dhe dezinfomimit klimatik është aftësia e tyre për të eliminuar efektet pozitive të një informacioni të saktë.

Nga ana tjetër, kjo makineri e çinformimit dhe dezinfomimit klimatik, bie fjala përmes [botsave](#), vihet kryesisht në punë nga interesat e koorporatave të mëdha të industrijeve së nxjerrjes, informacioni i rremë replikohet si virus dhe gjen bujtës median, për t'u përcjellë më pas te publiku i gjerë, i cili nuk ka formuar antitrupat e duhur.

Në kushtet e pranisë në rrjet të grupeve me interesa dhe besime të ngjashme ndodh replikimi i informacioneve të rreme dhe krijimi i një kulture virtuale, ku të mësuarit është i shtremberuar dhe dezinformimi klimatik përforcohet.

Ky polarizim, ndihmohet edhe nga veprimi i algoritmeve në rrjetet sociale, që e përzgjedhin informacionin në përputhje me të “shkuarën” tonë online. Kjo pasi, përzgjedhja e informacionit është e përputhshme me besimet dhe qëndrimet tona rreth një çështje të caktuar, në këtë rast, ndryshimet klimatike.

Për këto arsy, përhapja e kulturës së dyshimit, për shkak të mungesës së edukimit mbi median dhe informacionin, në vazhdim, mund të ndikojë në krijimin e një publiku mosbesues, dhe që e ka të vështirë të kuptojë, ndikimin e ndryshimeve klimatike në jetën e tij.



Kjo rubrikë është prodhuar me ndihmën financiare të Bashkimit European. Përgjegjësia e vetme për përmbytjen e këtij dokumenti është e Institutit Shqiptar të Medias dhe në asnjë rrethanë nuk mund të konsiderohet se reflekton pozicionin e Bashkimit European.



The regional program “Media for Citizens – Citizens for the media: Strengthening the Capacity of NGOs for the Development of Media and Information Literacy in the Western Balkans” is implemented with the support of the European Union by partner organizations Mediacentar Sarajevo, Albanian Media Institute, Macedonian Institute for Media, Montenegrin Media Institute, Novi Sad School of Journalism, Peace Institute, SEENPM .